خبر

دوبرابر نیاز کشور برنج وارد شده است

● **فارس:** براساس آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران در ۱۰ماهه نخست جاری ۹۹۸هزار تن برنج وارد کشور شده است. این در حالی است که براساس گفته مسوولان و کارشناسان نیاز کشور به واردات برنج حدود ۵۰۰ هزار تن است. معاون وزیر جهاد کشاورزی میزان تولید برنج امسال را دومیلیون و ۲۰۰هزار تن عنوان کرد و گفت: میزان نیاز به واردات ۵۰۰هزار تن است. واردات بی‌رویه طی سال‌های گذشته برای تولیدکنندگان مشکل‌ساز بوده است، واردات به ویژه در زمان برداشت، قیمت بازار را کاهش و باعث متضرر شدن تولیدکنندگان می‌شود، معمولا از آنجایی که کشاورزان قیمت سال‌جاری را قیمت سال آینده فرض قرار داده و برای کشت برنامه‌ریزی می‌کنند، سال آینده تولید و عرضه کاهش و به تبع آن قیمت افزایش می‌یابد و یک نوع لجام‌گسیختگی در بازار ایجاد می‌شود. طی سال‌های گذشته پراکنده بودن وظایف تولید در وزارتخانه‌های مختلف باعث چنین ناهماهنگی‌ای در واردات و صادرات شده است. هفته گذشته مجلس طرح انتزاع را تصویب کرد که به موجب آن تمام وظایف مربوط به واردات، صادرات و بازاریابی محصولات کشاورزی در کنار تولید به وزارت جهاد کشاورزی سپرده می‌شود. همچنین مجلس مصوبه‌ای را تصویب کرد که براساس آن وزارت جهاد کشاورزی مکلف است واردات را طوری تنظیم کند تا سالانه ۱۰درصد به تولید داخل اضافه شود. واردات بی‌رویه طی سال‌های گذشته نه‌تنها قیمت را در داخل متعادل نکرده است بلکه باعث افزایش قیمت داخل هم می‌شود. براساس این گزارش در حالی که برنجکار داخل در زمان برداشت، محصول خود را حدود کیلویی سه‌هزار تومان فروخت اما قیمت برنج‌های وارداتی در بازار بالاتر از این قیمت‌هاست. کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند با انتقال وظایف واردات و صادرات محصولات کشاورزی از وزارت صنعت به وزارت جهاد که بعد از تایید و ابلاغ از سوی شورای نگهبان عملی می‌شود، ساماندهی در واردات و صادرات محصولات کشاورزی کلید خواهد خورد.

پیش‌بینی بانک مرکزی

تورم امسال ۳۲درصد

● **مهر:** روند نرخ تورم از فروردین تا دی‌ماه امسال همواره افزایشی بوده و این نرخ از ۲۱/۸درصد ابتدای سال به ۲۸/۷درصد در ۱۲ ماهه منتهی به اولین ماه زمستان ۹۱ رسیده است. در همین حال، برآوردهای بانک مرکزی حاکی از آن است که به احتمال زیاد، نرخ تورم در ۱۲ ماه منتهی به اسفندماه (متوسط سال ۹۱) به ۳۲درصد خواهد رسید. البته برآوردهای گذشته نشان می‌داد که نرخ تورم در سال ۹۱ به ۳۷درصد خواهد رسید اما با اتخاذ تدابیری، این رقم برآوردی تعدیل شده است. پیش از این، بانک مرکزی نرخ تورم در ۱۲ماه منتهی به آذرماه را ۲۷/۴درصد، آبان‌ماه را ۲۶/۱درصد، مهرماه را ۲۴/۹درصد، شهریورماه را ۲۴درصد، مرداد۱۳۹۱ را ۲۳/۵درصد، تیرماه را ۲۲/۹درصد، خردادماه را ۲۲/۴درصد، اردیبهشت‌ماه را ۲۲/۲درصد و فروردین‌ماه را ۲۱/۸درصد اعلام کرده بود. پیش‌بینی‌ها و برآوردها نرخ تورم نقطه به نقطه را در سال ۹۱ معادل ۳۷ تا ۴۰درصد (برآوردی) نشان می‌دهد.

خودروسازان باز هم ناراضی‌اند

● **مهر:** عضو هیات‌مدیره انجمن سازندگان قطعات خودرو با بیان اینکه خودروسازان به مصوبه دولت و شیوه قیمت‌گذاری جدید اعتراض دارند،گفت: تا پایان سال زیان خودروسازان به سه‌هزارمیلیاردتومان می‌رسد. محمدرضا نجفی‌منش با اشاره به اعلام قیمت خودرو از سوی خودروسازان و تایید سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گفت: واقعیت این است که خودروسازان هم‌اکنون به‌رغم اصلاح قیمت‌ها نیز با زیان مواجه هستند و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال، حدود سه‌هزارمیلیاردتومان زیان داشته باشند. عضو هیات‌مدیره انجمن سازندگان قطعات خودرو افزود: دلیل این زیان این است که قیمت تعیین شده برای آنها واقعی نبوده و تولیدکنندگان مدام این صنعت را با زیان پیش برده‌اند؛ اما به دلیل اینکه مدیران عامل دو خودروسازی بزرگ کشور دولتی هستند، امکان اعتراض به رویه دولت را نداشتند. وی تصریح کرد: به هرحال این زیان هم‌اکنون به صنعت خودرو وارد شده است؛ ضمن اینکه مطابق با قانون برنامه پنجم توسعه اگر دولت قیمت تعیین می‌کند و تولیدکنندگان به زیان برمی‌خورند باید دولت زیان آنها را جبران کند. به گفته نجفی‌منش، این تجربه در سال‌های دهه ۷۰ نیز تکرار شده است که کمبود عرضه خودرو پیش آمد؛ اما الان شرایط متفاوت است و اگر شرایط مساعدی برای خودروسازان فراهم و نقدینگی مورد نیاز آنها تامین شود، تولید از تقاضا پیشی خواهد گرفت و شاید به آن مرحله نرسیم و قیمت بازار با قیمت محاسباتی یکسان شود. نجفی‌منش درخصوص پیش‌بینی از آینده بازار آزاد خودرو با مصوبه جدید تصریح کرد: آینده بازار خودرو به چند عامل بستگی دارد؛ اول آنکه دولت چقدر نقدینگی مورد نیاز خودروسازان را تامین کند؛ چرا که هم‌اکنون تمامی شرایط دست به دست هم داده است که تولید متوقف شود. وی اظهار کرد: بانک‌ها از تولیدکنندگان این‌گونه می‌خواهند که ۱۳۵درصد مبلغ ال‌سی را پیش از اینکه ال‌سی گشایش شود به حساب بانک واریز کنند؛ در حالی‌که این ضرر به تولید است و تحریم داخلی و موانع داخلی که پیش روی تولید قرار داده شده است، بسیار قوی‌تر از تحریم‌های بین‌المللی دارد عمل می‌کند. نجفی‌منش معتقد است که باید داخل را متقاعد کنیم که دست از مانع‌تراشی بردارد.

«پورابراهیمی» عضو شورایعالی بورس:

سازمان بورس از نگاه سلیقه‌ای در بازار سرمایه پرهیز کند

سایه فتحی

شاخص بورس در هفته گذشته با توجه به ادامه رونق بازار ارز و طلا و خبرهای ناخوشایند در بخش‌های غیراقتصادی بیشتر بر مدار منفی بود اما در روز پایانی به دلیل کاهش قیمت ارز و سکه بر اثر وعده بانک مرکزی بر پیش‌فروش سکه و تصویب طرح ساماندهی و کنترل بازار ارز در مجلس با ۴۰۰واحد تغییر به کانال ۳۷ هزارواحدی برگشت. اما دلایل افت بازار سهام در یک ماه گذشته از چه مسایلی ناشی شده است؛ با «محمدرضا پورابراهیمی» نایب رییس کمیسیون اقتصادی، نماینده ناظر مجلس در بازار سرمایه و عضو شورایعالی بورس به گفت‌وگو پرداختیم:

افت بازار سرمایه در یک ماه گذشته پس از یک دوره جهش بی‌سابقه در پاییز باعث شد تا برخی از فعالان بازار از جمله سهامداران و کارگزاران نسبت به عملکرد سازمان بورس در توقف طولانی نمادهای لیدر بازار و به‌کارگرفتن ابزارهایی در جهت کنترل عرضه و تقاضا و ابلاغ دستورالعمل‌هایی در جهت محدود کردن خریداعتباری کارگزاران و... گلایه داشته باشند و حتی گفته می‌شود سازمان بورس فراتر از حیطه اختیارات قانونی خود در بازار دخالت کرده است. شما به‌عنوان عضو شورایعالی بورس و نماینده ناظر مجلس در حوزه بازار سرمایه آیا این ادعاها را قبول دارید؟

در برخی موارد شاهدیم سهامداران و کارگزاران به شکل حقیقی و حقوقی به ما مراجعه می‌کنند و مسایلی را درخصوص اقدامات سازمان بورس مطرح می‌کنند که استنباط می‌کنیم نگاه سلیقه‌ای در سازمان بورس وجود دارد. این نگاه سلیقه‌ای از نظر ما قابل قبول نیست. به همین جهت بارها با مسوولان سازمان بورس صحبت کرده‌ایم و حتی تذکر هم داده‌ایم. بنده بارها به‌عنوان عضو شورایعالی بورس و نماینده ناظر مجلس در بازار سرمایه این مسایل را به مسوولان این سازمان گوشزد کرده‌ام. البته سازمان بورس وظیفه نظارت بر بازار را برعهده دارد و باید در مواقع لازم از اختیارات قانونی خود براساس قوانین و مقررات مربوطه در جهت کنترل بازار استفاده کند. درحال حاضر نیز سازمان بورس در بسیاری از مسایل به‌طور قانونی عمل کرده است. اما در این بین مسایلی وجود دارد که باید مورد بررسی و بازنگری واقع شوند. درحال حاضر برخی از شرکت‌ها نسبت به ممانعت سازمان بورس در تجدید ارزیابی‌ها با چالش مواجهند. درحالی‌که در قانون این مساله لحاظ شده ولی سازمان بورس از تجدید ارزیابی ارزش دارایی برخی شرکت‌ها جلوگیری کرده و سلیقه‌ای عمل می‌کند. این امر خلاف قانون است و نمی‌توان این عملکرد سازمان بورس را توجیه کرد. یا در رتبه‌بندی برخی کارگزاران برخوردهای سلیقه‌ای دیده شده که باید مورد بررسی قرار گیرد تا مشخص شود حق با کارگزار هست یا سازمان بورس.

اما سازمان بورس با وجود اعتراضات و گلایه فعالان و سهامداران بازار سرمایه معتقد است به وظایف قانونی خود عمل کرده است...

در ضوابط و مقرراتی که سازمان بورس باید براساس قانون عمل کند تاکنون هم این‌گونه بوده است مشکلی وجود ندارد و اگر عوامل بازار نسبت به این مسایل گلایه کنند ما حق را به سازمان بورس می‌دهیم. اما همان‌طور که گفتم درحال حاضر مسایلی دیده شده که نمی‌توان گفت سازمان بورس به‌طور کامل و صددرصد به وظایف قانونی خود عمل کرده است چرا که در برخی موارد سلیقه‌ای برخورد کرده است. ما نیز در یکسری موارد نسبت به عملکرد سازمان بورس گلایه داریم که باید مورد بررسی قرار گیرد. به همین جهت اگر اعتراضات و گلایه‌ای در بین فعالان بازار سرمایه وجود داشته باشد و تاکنون نیز برخی از آنها مسایلی را در این خصوص عنوان کرده‌اند درحال پی‌گیری هستیم. لذا در مواردی که حق با سازمان بورس است از فعالان بازار سرمایه می‌خواهیم قانون را رعایت کنند و بپذیرند در جایی که مشخص شود سازمان بورس سلیقه‌ای عمل کرده است تذکر داده می‌شود تا براساس قانون عمل شود.

در توقف نمادهای لیدر بازار در اوایل دی ماه که این مساله نیز باعث گلایه بسیاری از فعالان بازار سرمایه شد چرا که باعث افت شدید شاخص شد، چطور؟

در زمینه بستن نمادهای جلودار بازار بسیاری از مسایل با ما مطرح شد و حتی پی‌گیری هم انجام شد. باید گفت سازمان بورس در برخی موارد قانونی و براساس ضابطه عمل کرده است اما در برخی موارد این‌گونه نبوده است. تذکرات لازم داده شده و حتی اشاره کردم که ما نیز در برخی موارد نسبت به عملکرد سازمان بورس در جاهایی که سلیقه‌ای عمل کرده گلایه داریم و حتی به مسوولان امر تذکر داده شده است. لذا در بستن نمادهای بزرگ بازار نمی‌توان گفت سازمان بورس کاملا قانونی عمل کرده و در برخی موارد ممکن است برخورد سلیقه‌ای هم وجود داشته باشد. در حال حاضر نیز برخی از این نمادها بعد از یک ماه وارد بازار شده‌اند.

البته به زعم برخی از کارشناسان و فعالان بازار سازمان بورس با توجه به نگرانی از تشکیل حباب که شایعات آن در اواخر پاییز مطرح شد با کشیدن ترمز بازار از طریق بستن نمادها و ایجاد محدودیت در معاملات خرید اعتباری کارگزاران در روند رشد بازار دخالت کرده است. آیا شما رشد بی‌سابقه بورس در پاییز را ناشی از حبابی بودن شاخص می‌دانید؟

خیر. حبابی در بازار سرمایه وجود ندارد و در مقطعی هم که رشد مثبت شدید در بازار رخ داد ناشی از حرکت حبابی نبود. رشد فزاینده شاخص بورس به نمایان شدن اثر نوسانات ارزی در صورت‌های مالی شرکت‌ها در پاییز برمی‌گردد. اثر نوسانات ارزی تنها به افزایش قیمت محصولات شرکت‌های صادراتی منجر نشد بلکه ارزش دارایی‌ها را نیز تحت تاثیر قرار داده است. در عملیات حسابرسی شرکت‌های بورسی هرگونه تغییر در نرخ ارز منجر به تجدید ارزیابی می‌شود. برای مثال؛ اگر ارزش دارایی یک شرکت فولادی با ۴۰۰ میلیارد تومان با دلار هزار تومان بود اما اکنون اگر بخواهیم ارزش آن را در نظر بگیریم باید با توجه به نوسانات ارزی تجدید ارزیابی شود که در حدود سه تا چهار برابر ارزش دارایی این شرکت افزایش می‌یابد. بنابراین افزایش نرخ ارز از یک جهت بر افزایش قیمت محصولات شرکت‌ها و تاثیر افزایش درآمد حاصل از تسعیر نرخ ارز و سوددهی شرکت‌های ارزآور تاثیر گذاشت و از سوی دیگر در تجدید ارزیابی ترازنامه شرکت‌ها و افزایش چند برابری ارزش دارایی‌هایی که در نهایت به افزایش قابل‌توجه قیمت سهام شرکت‌های صادراتی به ویژه پتروشیمی، معدنی و فولادی‌ها منجر شد و همین مساله بر افزایش شاخص بورس در مهرماه تاثیر گذاشت.

در مجموع افزایش نرخ ارز و نوسانات ارزی در یک سال گذشته را در بورس چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نوسانات نرخ ارز در بازار سرمایه از چند جهت دارای اهمیت است. نرخ ارز به‌عنوان شاخص مهم و اثرگذار بر سایر متغیرهایی که به واسطه افزایش یا کاهش آن تاثیر می‌پذیرند، در تحلیل بازار سرمایه محسوب می‌شود. به‌طور معمول شرکت‌های بورسی در اثرپذیری نوسانات نرخ ارز به سه دسته تقسیم می‌شوند. دسته اول؛ شرکت‌هایی که با افزایش نرخ ارز به‌طور مستقیم اثر مثبت می‌پذیرند. دسته دوم؛ شرکت‌هایی که افزایش نرخ ارز به‌طور مستقیم اثر منفی بر عملکرد آنها می‌گذارد. دسته سوم هم شرکت‌هایی که به‌طور غیرمستقیم اثر مثبت یا منفی از نوسانات ارزی می‌گیرند. بر این اساس با توجه به افزایش نرخ ارز در یک سال گذشته شرکت‌های ارزآور یا شرکت‌های صادراتی با وجود اینکه برخی از مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای سرمایه‌ای را وارد می‌کنند از این ناحیه هزینه بیشتری از گذشته متحمل شده‌اند اما با توجه به افزایش قیمت محصولات آنها با رشد نرخ ارز با سوددهی قابل توجهی در صورت‌های مالی از محل تسعیر نرخ ارز خود مواجه شدند. در مقابل شرکت‌های ارزبر مانند شرکت‌های دارویی با توجه به اینکه محصولات خود را وارد می‌کنند با افزایش هزینه بردرآمد از این ناحیه دچار زیان شده‌اند. لذا با توجه به اینکه شرکت‌های بزرگ بورسی را شرکت‌های صادراتی از جمله پتروشیمی، پالایشگاهی، معدنی و فولادی تشکیل می‌دهند با سودآوری این شرکت‌ها و همراه شدن تغییر دارایی پایه با رشد نرخ ارز و افزایش قیمت سهام این شرکت‌ها اثر مثبت بر شاخص گذاشتند.

اما در یک ماه گذشته شاخص روند معکوس در پیش گرفت صرفنظر از حرف و حدیث بر سر عملکرد سازمان بورس، عوامل تاثیرگذار بر ریزش شاخص بورس در یک ماه گذشته چیست؟

در حال حاضر بورس کشور بیشتر از آنکه تحت تاثیر عوامل درونی بازار سرمایه باشد از فضای پیرامونی یعنی مسایل اقتصادی و غیراقتصادی در خارج از حوزه خود اثر می‌پذیرد. در شرایط فعلی بازار سرمایه فراواکنشی عمل می‌کند. شاهدیم در مقطعی که خبرهای خوشایند از دیگر حوزه‌ها به بورس می‌رسد بیش از انتظار معمول شاخص رشد می‌کند و وقتی که خبرهای ناخوشایند به گوش می‌رسد شاخص با افت بازهم بیش از حد معمول مواجه می‌شود. متاسفانه در ماه‌های اخیر تاثیرپذیری بازار سرمایه کشور از تصمیم‌گیری‌ها و اخبار سایر بخش‌های اقتصادی و همچنین مسایل سیاسی به شکلی بوده که در روزهایی شاخص با افت بی‌سابقه و در روزهایی با رشدهای هیجانی همراه شده است. به‌طور مثال در یک ماه گذشته قوت گرفتن اخبار مربوط به احتمال اجرای فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها بر بازار سرمایه تاثیر بسزایی گذاشت و بخشی از نوسان شاخص و منفی شدن بازار به همین موضوع ربط داشت.

با این اوصاف با توجه به تاثیر قابل توجه فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها در بازار سرمایه که در ماه گذشته این مساله بر افت شاخص نیز تاثیر گذاشت این امر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

با توجه به اینکه هدفمندی یارانه‌ها حالتی از ابهام در فعالیت‌های اقتصادی ایجاد می‌کند در نتیجه بر روند عملکرد شرکت‌ها نیز تاثیر می‌گذارد. در ماه‌های اخیر نیز ابهامات مربوط به اجرا شدن فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها بر روند بازار سرمایه تاثیر گذاشت و تا حدودی باعث منفی شدن شاخص شد. به هرحال باید مشخص شود که قرار است فاز دوم اجرا شود یا خیر تا ابهامات از بازار کاسته شود. درحال حاضر آخرین جمع‌بندی‌ها نشان می‌دهد که فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها درحال حاضر منتفی شده است. امیدوارم مجلس بتواند با دولت توافق کند تا این فاز فعلا اجرایی نشود. چرا که تصور مجلس این است که امروز شرایط اقتصادی به شکلی نیست که بتوانیم فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها با پیش‌بینی افزایش تورمی اجرا کنیم. مفروضات اجرای فاز دوم هدفمندی در حال حاضر مفروضاتی نیست که در فضای فعلی تحقق پیدا کند. لذا اجرای فاز دوم نیازمند الزاماتی است که در حال حاضر به نظرم فراهم نیست. البته هدفمندی یارانه‌ها امری پسندیده و مهم برای اقتصاد کشور است اما با اوصافی که اشاره کردم درحال حال حاضر فاز دوم قابل اجرا نیست.

با توجه به اینکه بخشی از شرکت‌های صادراتی را پتروشیمی‌ها تشکیل می‌دهند اما شاهدیم اختلافات بر سر تعیین نرخ خوراک پتروشیمی و مخالف بودن پتروشیمی‌ها با پرداخت ارزی نرخ خوراک باعث شده تا این شرکت‌ها اخیرا با چالش مواجه شوند و تا حدودی هم بر افت بازار سرمایه تاثیر گذاشته است...

به طور طبیعی هرگونه تغییر و شفاف نبودن قیمت‌گذاری بر بازار سرمایه اثر می‌گذارد. در چند ماه گذشته موضوع تعیین نرخ خوراک پتروشیمی و مباحث مربوط به ارزی‌شدن خوراک آنها باعث بروز اختلافات شده و اخیرا این ابهامات بر عملکرد شرکت‌های پتروشیمی اثر گذاشته است. درحال حاضر یکی از مشکلات بازار سرمایه این است که بخش عمده‌ای از هزینه شرکت‌ها به کالاهایی مانند خوراک، مواد اولیه، سوخت و... وابسته است که قیمت آنها بر اثر روند افزایشی نرخ ارز در نوسان هستند. لذا این با ابهامات تاثیر خاص خود را دارد و شرکت‌ها نمی‌توانند صورت‌های مالی خود را با اطمینان منتشر کنند. لذا لازم است مسوولان متولی این اختلافات را پایان دهند و نرخ خوراک پتروشیمی‌ها را طوری تعیین کنند تا علاوه بر رفع بلاتکلیفی به روند فعالیت این شرکت‌ها خللی وارد نشود.

در مجموع با توجه به مسایل اقتصادی و غیراقتصادی چون تحمیل فشارهای بیرونی و نوسانات ارزی، روند بازار سرمایه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بازار سرمایه نرخ بازده قابل قبولی دارد و به روند مطلوب خود ادامه می‌دهد. نوسان ذات بازار است. درست است در چندماه گذشته در برخی مواقع با رشد فزاینده و در برخی موارد با افت سنگین مواجه شده است اما در بلندمدت روند مطلوبی را طی خواهد کرد. از این بابت نگرانی وجود ندارد. آینده بازار سرمایه مثبت است و باید تدابیری اتخاذ شود تا نقدینگی سرگردان به سمت بورس کشیده شود تا تبدیل به منابع برای سرمایه‌گذاری در بخش تولید و کاهش مشکلات بخش‌های تولیدی شود.

یک بازار و دو سکه

علی اکرمی: پس از رشد قیمت طلا و ارز در دو سال گذشته، بانک مرکزی از نیمه بهمن‌ماه ۸۹ سکه جدیدی به نام سکه یک‌گرمی نیز به سبد سکه‌های طلای عرضه شده توسط این نهاد در کشور افزود، سکه یک‌گرمی که جایگزین سکه‌های غیررسمی عرضه شده توسط طلافروشی‌ها با نام سکه‌های پارسیان شد با وزن کمی بیشتر از یک گرم و عیار ۲۲ یا در مقیاس بین‌المللی آن ۹۰۰ عرضه می‌شود، وزن دقیق این سکه در واقع ادامه تقسیم‌بندی رایج در مورد سکه طلا در ایران است که به تمام، نیم، ربع و یک‌هشتم تقسیم می‌شود و با محاسبه وزن هر سکه تمام به میزان ۸/۱۳۵۹۸گرم؛ وزن هر سکه یک‌هشتم که در عرف رایج یک گرمی خوانده می‌شود در واقع ۱/۰۱۶گرم است.

سکه‌های یک‌گرمی هم بر اساس تلفیقی از طرح سکه‌های ضرب شده تمام بهار آزادی، که از سال ۱۳۵۸ پس از مصوبه دولت موقت به امضای مهدی بازرگان ضرب شده بود و سکه‌های طرح امامی که از سال ۱۳۷۰ ضرب می‌شد با طرح ناقص گل شمسه وسط گل‌های ختایی در گوشه‌های آن حک شده است. بر یک روی این سکه‌ها تصویر امام‌خمینی و بر روی دیگر آن نگاره‌ای گرافیکی از کلمه علی(ع) و در زیر آن عبارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نقش بسته است.

فقط برخلاف سکه‌های بهار آزادی که بر آنها تاریخ ۱۳۵۸ یادبود نخستین بهار پیروزی انقلاب اسلامی ضرب می‌شد یا سکه‌های طرح امامی که هر کدام سال ضرب اختصاصی خود را داشتند با توجه به تجربه عملی موجود در مورد این سکه‌ها، روی سکه‌های یک‌گرمی تاریخ ضرب حک نشده است. بانک مرکزی دلیل این امر را جلوگیری از پیدایش اختلاف نرخ سکه بر اساس سال ضرب آن عنوان کرده است.

سکه طلا از قدیم‌الایام به علت ماهیت ذاتی و تاریخی آن خاصیت نقدشوندگی بسیار بالایی داشته و ذخیره‌سازی آن نیز همیشه کم‌ریسک محسوب می‌شده و علی‌الخصوص در میان خانواده‌ها و قشر سنتی به ذخیره‌سازی و سرمایه‌گذاری سکه در برابر کاغذی خارجی به نام دلار برتری محسوسی دارد.

عوامل تعیین قیمت سکه طلا در بانک مرکزی از طریق یک فرمول خطی در ارتباط با قیمت جهانی طلا، ارزش دلار به ریال و هزینه گمرک (۲-۵ درصد) محاسبه می‌شود و بعد از آن تا زمان عرضه به دست متقاضیان نیز هزینه حق‌الضرب (هفت‌هزارتومان)، کارمزد عرضه در بانک (۵۰۰تومان) و مالیات بر ارزش افزوده (۵درصد) فقط برای عرضه سکه توسط بانک به خریداران محاسبه می‌شود.

تا اینجای داستان یک روال منطقی و معمول است و بسیار طبیعی است که در برخی ایام سال بازار سکه رونق بیشتری دارد و مثلا در ایام ماه شعبان و ربیع‌الاول یا روزهای پایانی سال که هدیه دادن سکه رایج‌تر از دیگر ایام است قیمت سکه کمی افزایش پیدا کند و همچنین چون قیمت جهانی طلا و قیمت ارز نیز از پارامترهای اصلی تعیین قیمت سکه در ایران هستند بازهم طبیعی است که با تغییر این دو قیمت سکه در بازارهای ایران نیز دستخوش تغییر شود.

اما آنچه در روزهای اخیر در بازار ایران به وقوع پیوسته داستان متفاوت و جذابی است که حداقل تاکنون هیچ دلیل منطقی‌ای برای آن عنوان نشده است در حالی که میزان طلای به‌کار رفته در سکه‌های ضرب شده بانک مرکزی از نظر عیار هیچ تفاوتی با یکدیگر ندارند و با توجه به قیمت روز سکه تمام بهار آزادی در بازار تهران که در روزهای اخیر حدود یک‌میلیون و۴۷۰هزارتومان بوده است انتظار می‌رود سکه‌های موسوم به یک‌گرمی نیز به یک‌هشتم این قیمت یعنی هر قطعه ۱۸۳هزارتومان و با افزودن حق‌الضرب به آنها با قیمت ۱۹۰هزار تومان به فروش برسند، در حالی که سکه یک‌گرمی در بازار ۳۲۵هزارتومان قیمت دارد یعنی ۱/۷ برابر قیمت علمی و منطقی آن. ساده‌ترین توجیه برای این حباب قیمت غیرواقعی در مورد سکه‌های یک‌گرمی افزایش تقاضا و عدم عرضه آن از سوی بانک مرکزی است، که این توجیه نیز خود می‌تواند موجب به وجود آمدن سوالات بعدی شود، چرا بانک مرکزی با تولید و توزیع سکه یک‌گرمی که تا این حد کمبود آن موجب رشد قیمت شده اقدام به جمع‌آوری نقدینگی‌های سرگردان در بازار نمی‌کند؟ آیا ذخایر طلای بانک مرکزی برای تولید و عرضه سکه‌های جدید کفایت نمی‌کند؟ یا به علت فقدان ارز در خزانه امکان واردات طلای خام وجود ندارد؟ یا عرضه سکه یک‌گرمی از کانالی دیگر صورت می‌گیرد تا مابه‌التفاوت قیمت سکه یک‌گرمی با نرخ رسمی سکه از کانال غیررسمی و برای مصارف خاص ذخیره شود؟

قطع	وزن کل (گرم)	وزن طلای خالص (گرم)	حد ترخص وزن در هزار	قطر دایره (میلیمتر)	عیار در ۱۰۰۰	عیار در ۲۴
یک‌گرمی	۱/۰۱۶۹۹	۰/۹۱۵۲۹۷۷۵	۲۰	۱۳/۳	۹۰۰	۲۱/۶
ربع	۲/۰۳۲۲۵	۱/۸۳۰۵۹۵۵	۱۰	۱۶	۹۰۰	۲۱/۶
نیم	۴/۰۶۶۵	۳/۶۶۱۱۹۱	۵	۱۹	۹۰۰	۲۱/۶
یک	۸/۱۳۳	۷/۳۲۲۳۸۲	۲/۵	۲۲	۹۰۰	۲۱/۶
دوونیم	۲۰/۳۳۲۵	۱۸/۳۰۵۹۵۵	۲/۵	۳۰	۹۰۰	۲۱/۶
پنج	۴۰/۶۵۵	۳۶/۶۱۱۹۱۰	۲	۴۰	۹۰۰	۲۱/۶

نگاه

پیش‌بینی اکونومیست

کاهش تولید نفت در عربستان رشد تولید نفت در عراق

● **ایسنا:** واحد اطلاعات اکونومیست در گزارش جامعی به بررسی وضعیت صنایع جهان در سال‌جاری میلادی پرداخت. در بخشی از این گزارش که به صنعت انرژی جهان اختصاص یافته، آمده است: «در منطقه خاورمیانه، عربستان تلاش خواهد کرد تا با هدف بالا نگه‌داشتن بهای انرژی تولید خود را در سال آینده میلادی کاهش دهد.» این گزارش درباره رابطه تقاضا با رشد اقتصاد جهانی پیش‌بینی کرده است: «بدون شک موضوع تقاضا برای انرژی در جهان رابطه مستقیمی با شرایط اقتصاد جهانی در این سال خواهد داشت. رشد اقتصاد جهانی هنوز بهبود پیدا نکرده است و این موضوع تاثیر اندکی بر رشد تقاضا برای انرژی در جهان طی سال آینده خواهد گذاشت.»

رشد ۳ درصدی مصرف انرژی در جهان

انتظار می‌رود در سال آینده میلادی مصرف انرژی در جهان تنها سه‌درصد رشد داشته باشد که در مقایسه با رشد سال ۲۰۱۰ معادل ۱/۴درصد کاهش نشان می‌دهد. در همین حال در سال آینده رشد تقاضا برای انرژی بیشتر از سوی کشورهای در حال توسعه جهان خواهد بود. به هر رو در سال آینده وضعیت مصرف انرژی در جهان به شرایط اقتصادی بستگی خواهد داشت و در این خصوص باید گفته شود که بر اساس پیش‌بینی‌ها رشد تولید ناخالص داخلی در میان کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (OECD) در سال آینده ۱/۴درصد و در کشورهای خارج از این سازمان۵/۸درصد خواهد بود.

سال ۲۰۱۳ سال تداوم رشد خیره‌کننده عرضه انرژی در غرب

از طرف دیگر در زمینه عرضه انرژی سال ۲۰۱۳ همچنان سال تداوم رشد خیره‌کننده انرژی در غرب خواهد بود و در این سال عملیات اکتشاف و استخراج نفت و گاز در آمریکای شمالی ادامه خواهد داشت. استخراج گاز طبیعی در آمریکا از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۰ افزایش خوبی داشته است و انتظار می‌رود مجموع تولید انرژی‌های مایع آمریکا در سال آینده میلادی به طور میانگین به ۹میلیون‌و۲۵۰هزار بشکه در روز برسد و این رشد می‌تواند کمبودها و کاهش‌های موجود از سوی کشورهای غیراوپک را جبران کند؛ کشورهایی که به دلایل مختلف با کاهش تولید انرژی مواجه بوده‌اند.

عربستان تولید خود را کاهش می‌دهد

در منطقه خاورمیانه عربستان تلاش خواهد کرد تا با هدف بالا نگه‌داشتن بهای انرژی تولید خود را در سال آینده میلادی کاهش دهد. ایران نیز به دلیل تحریم‌های اعمال‌شده علیه برنامه‌های هسته‌ای خود با کاهش تولید نفت روبه‌رو بوده است. اما از طرف دیگر تولید نفت در عراق (که با پیشی گرفتن از ایران به دومین تولیدکننده بزرگ نفت اوپک تبدیل شده است) در سال آینده نیز رشد خواهد داشت و این امر به‌رغم درگیری‌ها بین کردهای عراق و دولت بغداد صورت می‌گیرد.

ثبات سیاسی از نگرانی‌های اصلی در منطقه خاورمیانه

به طور کلی ثبات سیاسی در منطقه در سال آینده نیز یکی از نگرانی‌های اصلی خواهد بود و اگر از شرایط موجود در عراق و ایران نیز صرفنظر کنیم، در لیبی و مصر مشکلات زیادی وجود دارد و سوریه نیز شرایط نابسامانی را تجربه می‌کند. بنابراین در سال آینده بهای جهانی نفت یکی از فاکتورهایی خواهد بود که ریسک بالایی دارد. با این وجود کاهش تقاضا برای نفت در اروپا و آمریکای شمالی به رغم افزایش تولید باعث خواهد شد تا میانگین بهای نفت خام برنت در سال آینده به حدود ۱۰۴دلار در هر بشکه کاهش پیدا کند و این در حالی است که میانگین بهای نفت در سال‌جاری میلادی برابر با ۱۱۲دلار در هر بشکه بوده است.

بهای گاز طبیعی افزایش می‌یابد

از طرف دیگر، برای تولیدکنندگان گاز طبیعی آمریکا خبر خوبی وجود دارد و آن هم افزایش بهای گاز به دلیل کاهش تولید خواهد بود و این روند در سال آینده نیز تداوم خواهد داشت. به طور معمول گاز از اهمیت و محبوبیت بیشتری برخوردار شده و یکی از مهم‌ترین دلایل چنین محبوبیتی پاک‌تر بودن این سوخت در مقایسه با دیگر سوخت‌های فسیلی است. در آمریکا ارزان‌تر بودن گاز و همچنین وجود قوانین دوستدار محیط زیست باعث شده است تا از میزان استفاده از زغال‌سنگ کاسته شود و این در حالی است که در اروپا بهای گاز همچنان بالاست و انتظار می‌رود این روند در سال آینده تغییر پیدا کند؛ سالی که بهای گاز در آمریکا اندکی افزایش داشته و در اروپا کاهش خواهد داشت و به همین‌رو زغال‌سنگ در اروپا نیز محبوبیت خود را از دست خواهد داد. اما یکی از نگرانی‌های اصلی در این زمینه چین است که بیش از نیمی از مصرف زغال‌سنگ جهان را در اختیار خود دارد. اگرچه چین تلاش می‌کند تا از زغال‌سنگ به عنوان یک سوخت فسیلی آلاینده فاصله بگیرد اما پیش‌بینی می‌شود که در سال آینده مصرف زغال‌سنگ در این کشور پهناور رشدی پنج درصدی داشته باشد. از طرف دیگر چین نقش مهمی نیز در استفاده از سوخت‌های غیرفسیلی ایفا می‌کند و قرار است این کشور در سال آینده میلادی از هفت نیروگاه هسته‌ای خود بهره‌برداری کند.